

DOCUMENT DE POZITIE

CAPITOLUL 17 – STIINTA SI CERCETARE

I POZITIA GENERALA

Data de 1 ianuarie 2007 a fost fixata ca ipoteza de lucru pentru intrarea Romaniei in Uniunea Europeana.

Romania accepta acquis-ul comunitar privind stiinta si cercetarea in vigoare la 31 decembrie 1999 si nu va solicita aranjamente tranzitorii sau derogari pentru aderarea la Uniunea Europeana.

Romania este asociata la al 5-lea Program-Cadru (PC 5) si, la data aderarii la UE, va avea in functiune toate componentele cadrului legislativ, administrativ si financiar necesare in vederea participarii depline la programele-cadru ale Comunitatii. In plus, la acea data, Romania va fi castigat o experienta utila in participarea la realizarea programelor-cadru, ceea ce va conduce la intarirea integrarii ei in comunitatea stiintifica europeana.

II PRELUAREA ACQUIS-ULUI COMUNITAR IN DOMENIU

Acquis-ul comunitar privind stiinta si cercetarea nu necesita masuri suplimentare de transpunere in legislatia nationala, fiind necesare doar actiuni speciale de intarire si punere in aplicare in acest domeniu a legislatiei promovate incepand din 1997, referitoare la sistemul descentralizat de finantare.

Romania accepta reciprocitatea participarii cercetatorilor din UE in programele nationale de cercetare, conform Declaratiei comune Romania - UE.

In ceea ce priveste acordurile internationale, Romania ia nota de angajamentele in acest domeniu ale Comunitatii Europene si EURATOM si va fi capabila sa preia aceste angajamente la data integrarii, inclusiv acordurile din domeniul cercetarii nucleare.

Prin politicile sale in domeniul cercetarii, dezvoltarii tehnologice si inovarii (CDTI) Romania urmareste constant ca prioritate:

- dezvoltarea suportului legislativ, financiar si organizational pentru asigurarea participarii la Programele Cadru ale Comunitatii;
- pregatirea generala a domeniului in vederea aderarii, a integrarii in spatiul de cercetare european, cresterea calitatii cercetatorilor si a facilitatilor disponibile in vederea asigurarii capacitatii de a participa in parteneriate competitive.

II.1 Cadrul normativ pentru participarea la PC 5

Ulterior adoptarii deciziei de asociere la PC 5 si la Programul Cadru EURATOM (Decizia nr. 3/1999 a Consiliului de Asociere Romania - UE), Romania a creat cadrul normativ necesar participarii la PC5 prin Ordonanta Guvernului nr. 117/1999 care stabileste conditiile de implementare si Hotararea Guvernului nr. 1043/1999 privind modul in care sunt sprijiniti participantii romani la programele CDTI ale UE.

II.2 Sprijinul financiar pentru participarea la PC 5

Romania asigura resursele necesare pentru:

- plata contributiei financiare la bugetul PC 5 din bugetul national si din fonduri PHARE;
- participarea la organismele de conducere a realizarii PC 5 (comitete de program, grupuri externe de consiliere, reseaua de puncte nationale de contact, etc.) din bugetul national si cu sprijin UE;
- sprijinirea financiara a participantilor romani in proiectele castigatoare cu fonduri din bugetul national si din alte surse atrase;
- sustinerea activitatilor promotionale, de difuzare si diseminare a informatiilor privind PC 5, precum si a celor de consultanta si training in vederea participarii din bugetul national si cu sprijin UE.

Asigurarea sprijinul financiar este prevazuta in detaliu in cadrul Programului National de Aderare a Romaniei la UE, la obiectivul "Integrarea comunitatii stiintifice si tehnice din Romania in sistemul S&T european".

II.3 Cadrul institutional pentru participarea la PC 5

Romania participa in comitetele programelor specifice din PC 5, in grupurile externe de consiliere, in reseaua punctelor nationale de contact, in comitetele de evaluare.

Se afla in curs de realizare:

- extinderea retelei nationale de puncte de contact;
- formarea unei structuri dedicate realizarii activitatilor promotionale, de diseminare a informatiilor privind PC 5, precum si pentru cele de consultanta si training in vederea participarii la aceste activitati;
- constituirea a 7 oficii de legatura regionale.

Se intentioneaza, de asemenea, constituirea unui oficiu de legatura la Bruxelles.

II.4 Capacitatea de participare la PC 5

Potrivit datelor provizorii privind rezultatele licitatiilor de proiecte pentru PC 5, in 1999 Romania a participat in consortiile pentru 307 propuneri, dintre care 39 au fost acceptate pentru negocierea in vederea finantarii efective. Rata de succes pentru Romania este de numai 12,70% fata de 18,91% rata medie de succes pentru tarile asociate si de 26,64% rata medie de succes pentru toate tarile participante la program.

Consideram ca in prezent capacitatea de participare este inca mult sub posibilitati, in principal datorita starii de degradare generala a sistemului CDTI generata de politicile din domeniu aplicate in ultimii 20 de ani.

Imbunatatirea ratei de succes a proiectelor si dezvoltarea capacitatii de participare la programele-cadru comunitare reprezinta punctul central al politicii de integrare in spatiul de cercetare european.

III. EVALUAREA SITUATIEI ACTUALE A DOMENIULUI

III.1 Starea actuala

Sistemul CDTI din Romania poate fi caracterizat ca un sistem in care predomina cercetarea cu caracter aplicativ, dar cu o eficienta relativ redusa a activitatilor, provocata in principal de dificultatile economice specifice perioadei de tranzitie.

III.2 Politici specifice

Politicele de cercetare-dezvoltare si inovare au ca prioritate clar definita in vederea pregatirii integrarii in spatiul de cercetare european, apropierea de politicile, sistemul si procedurile CDTI din cadrul UE.

Prin politicile elaborate si aplicate recent (1998 – 2000) in domeniu se realizeaza:

- i. mentinerea finantarii pentru programele lansate de sus in jos, insotita de restrangerea numarului de obiective pe baza relevantei lor fata de prioritatile nationale;
- ii. implementarea unui sistem de finantare in regim descentralizat, bazat pe trei mecanisme complementare de finantare prin concurenta care in perioada 2000-2002 vor suferi urmatoarele modificari de pondere:
  - pentru cercetari cu rezultate si efecte economice previzibile si realizabile pe termen scurt (de la 15% la 40%);
  - cercetari fundamentale sau precompetitive (de la 30% la 25%);
  - cercetari prioritare de interes general, relevante la nivel national, cu rezultate previzibile pe termen mediu sau lung (de la 55% la 35%).

Se va mentine o cota de finantare institutionala, ca finantare nucleu, in functie de performantele stiintifice.

- iii. crearea unui cadru de restructurare institutionala care permite:
  - evaluarea si promovarea excelentei in activitatile CDTI;
  - infiintarea unor organisme de finantare, care sa asigure mobilizarea si a altor resurse decat cele de la bugetul de stat pentru finantarea activitatilor CDTI.
- iv. alte masuri
  - imbunatatirea procesului de elaborare, evaluare si implementare a politicilor si programelor nationale CDTI, in acord cu practica din cadrul UE;
  - asigurarea, in domenii economice prioritare, a unor surse interne de competenta si expertiza stiintifica si tehnologica de inalt nivel, prin constituirea si dezvoltarea centrelor de excelenta;
  - sprijinirea relansarii economice prin finantarea cu prioritate a proiectelor de cercetare orientate spre cerintele pietei;
  - imbunatatirea legaturilor intre universitati, celelalte unitati furnizoare de servicii de cercetare-dezvoltare si industrie;
  - imbunatatirea structurilor si mecanismelor de difuzare, diseminare si transfer al rezultatelor si cunostintelor CDTI.

III.3 Cercetarea nucleara

Cercetarea nucleara este unul din domeniile recunoscute pe plan international prin participarea la numeroase proiecte in diverse cadre internationale de cooperare.

Cercetarea in domeniul nuclear este reglementata in prezent prin Legea nr. 61/1974, la a carei elaborare s-au luat in considerare reglementarile EURATOM. In vederea actualizarii reglementarilor a fost elaborat proiectul legii pentru promovarea si dezvoltarea activitatilor in domeniul nuclear, care urmeaza a fi finalizat si adoptat in semestrul al doilea al 2001.

IV. PROIECTIA EVOLUTIEI DOMENIULUI IN PERIOADA 2000 - 2006

Prin punerea in practica a masurilor decurgand din politicile mentionate anterior, potentialul de cercetare va fi caracterizat prin:

- realizarea unei finantari adecvate a sistemului CDTI. Estimarea ANSTI privind nivelul cheltuielilor CD in anul 2007 este de cca. 1% din PIB si, respectiv, de cca. 150 €/cap locuitor adica 300.000 €/ cercetator
- 20 de cercetatori la 10.000 de locuitori
- infrastructura adecvata in nisele domeniilor competitive pe plan european
- acces generalizat la Internet pentru sistemul CDTI
- introducerea unor stimulente pentru intoarcerea tinerilor formati in tarile dezvoltate
- cresterea capacitatii de participare la programele comunitare.

Institutiile responsabile pentru implementarea politicilor CDTI mentionate sunt Agentia Nationala pentru Stiinta, Tehnologie si Inovare, Ministerul Educatiei Nationale si Academia Romana.